

Mattilsynet

E-post: postmottak@mattilsynet.no

Høringsuttalelse fra Framtiden i våre hender vedrørende oppdraget Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) har fått om en helhetsvurdering av økologisk produksjon og økologisk produsert mat

Vi takker for muligheten til å uttale oss om dette oppdraget. Framtiden i våre hender ønsker velkommen all ny kunnskap om effekten av økologisk mat og landbruk når det gjelder helse, ernæring, miljø, ressursbruk og bærekraft. Vi har to hovedinnvendinger knyttet til oppdraget Vitenskapskomiteen har fått:

- 1) Føre var prinsippet må tydeligere inn i oppdraget.
- 2) Oppdraget bør ikke være å gjøre en helhetsvurdering, men å gjøre vurderinger innenfor ulike temaområder.

Bakgrunn

Det er viktig at ikke Vitenskapskomiteen forhåndskonkluderer.

Framtiden i våre hender stiller seg kritisk til hvor uavhengige og vitenskapelige VKMs risikovurderinger er etter at leder i VKM Jan Alexander, fredag 26. august uttalte til D2. (side 27) følgende på spørsmålet: - Er dere opptatt av økologisk mat i Vitenskapskomiteen?

- Ikke spesielt, men vi har fått spørsmål fra Mattilsynet om å vurdere økologisk mat. Det er svært få holdepunkter for at økologisk mat inneholder flere næringsstoffer eller er sunnere enn annen mat. Når det gjelder plantevernmidler, er det mindre rester i økologisk mat, men restene som finnes i konvensjonelt dyrket mat på det norske markedet betyr ingenting fra eller til helsemessig.

Regjeringens mål om at den økologiske andelen av matvaresalget skal stå for 15 prosent innen 2020 kommer ikke til å bli nådd – med mindre det iverksettes drastiske tiltak.

Økologisk mat og landbruk har en betydelig plass internasjonalt og ikke minst i våre to naboland Sverige og Danmark. Dette viser at økologisk mat og landbruk er viktig. Økomatens andel av matvaresalget er på 7 prosent i Danmark, 4 prosent i Sverige, men bare 1 prosent i Norge.

Framtiden i våre henders hovedinnvendinger

1) Føre-var prinsippet må inn i analysene.

Økologisk metode er blant annet basert på føre-var-prinsippet. Dette innebærer ikke at bestemte innsatsmidler ikke er tillatt i økologisk drift fordi de er påviselig skadelige, men fordi man ikke har fullstendig kunnskap om mulige bieffekter. Derfor skal økologisk landbruk i størst mulig grad være basert på naturlige ressurser, uavhengig av om syntetiske innsatsmidler er påvist skadelige eller ikke.

2) Oppdraget bør ikke være å gi en helhetsvurdering. Det må heller gjøres vurderinger innenfor hvert temaområde.

En helhetlig sammenlikning der flere ulike forhold av svært ulik karakter vurderes og veies mot hverandre, vil være vanskelig å gjøre. For eksempel er det vanskelig å vurdere helsemessige forhold opp mot dyrehelse og forskjellige korte- og langsiktige miljøeffekter.

Spørsmålene Mattilsynet stiller VKM omtaler i liten grad viktige prinsipper i økologisk landbruk som ressursforvaltning, klima og miljøeffekter. Det er derfor ikke riktig å benytte begrepet ”helhetsvurdering”. Slike prinsipper må vurderes separat, og man må konkludere innenfor hvert enkelt temaområde.

Oslo, 30.august 2011

Vennlig hilsen

Arild Hermstad
Leder

Liv Thoring
Fagrådgiver